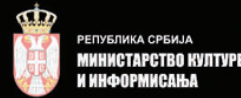

KO JE ЈУНАК НАШЕГ ДОБА?

24. Југословенски позоришни фестивал
ФЕСТИВАЛ · БЕЗ ПРЕВОДА

ГРАД УЖИЦЕ

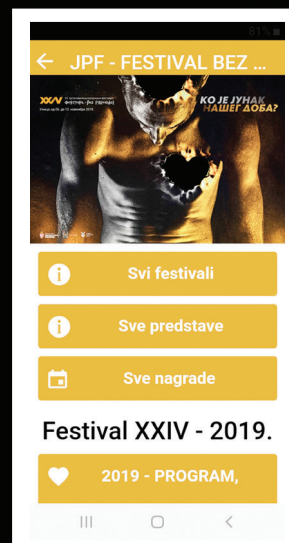

НАРОДНО
ПОЗОРИШТЕ
УЖИЦЕ

Ужице, од 05. до 12. новембра 2019.

Апликација JPFU

Festival od ove godine ima i aplikaciju za mobilne telefone, koja se besplatno može preuzeti sa <https://play.google.com/store/apps/details?id=rs.multisoft.jpf>. Korisnicima se nudi bogat sadržaj, poput podataka o ovogodišnjem takmičarskom i pratećem programu, ranijim festivalima, nagradama, glumcima, rediteljima, piscima, predstavama i drugih informacija.

Izjednačeni junak i antijunak

Surovo je to što su u današnjem sistemu vrednosti izjednačeni junak i antijunak. U većini medija nema najboljih đaka, studenata, naučnika i drugih uspešnih ljudi, već to ko je koga i kako ubio, ko je koga silovao, a paradigma društva su postali rijaliti programi. Nadam se da će pozorište, književnost i druge umetnosti ipak pobediti.

decentralizaciju i diversifikaciju kulture, ali na pogrešan način. Neko na konkursima dobije para da ne zna šta će s njima, a neko toliko da ne može da plati dolazak jedne predstave na festival. Potpuno je legitimno pravo svakog mesta u Srbiji da, za svoje pare, organizuje svoj festival, ali dužnost države je da podrži ono po čemu će se raspoznavati u svetu. Naš festival se izdvojio kvalitetom i imaće smisla sve dotle dokle je pozorišni gledalac, upotrebiću taj izraz, naš sponzor i donator. Užičanin, koji kupuje ne baš jeftine ulaznice, najzaslužniji je za osnivanje i postojanje ovog festivala.

Publika, mesecima pre objave selekcije, kupuje kompletne festivalskih ulaznica, što je iskaz velikog poverenja u organizatore i selektore festivala. Kako se nosite sa tom vrstom odgovornosti?

– Na to sam veoma ponosan. To smatram i ličnim uspehom, jer je to bila moja ideja, ali i uspehom mojih saradnika. Hajde da verujemo jedni drugima. Bilo je promašaja i biće ih uvek, ali važno je da ne postoji namera o prevari. To je urbano Užice koje uvek gleda šire i dalje, ono Užice Ljube Simovića, koje gleda u London, Pariz, Moskvu, Peking i drugde, gde stasavaju neke nove i dobre ideje. Mi se služimo njihovim pogledima da bismo videli bolje i dalje. To je dokaz neizneverenog poverenja, koje smo zajedno gradili i koje nas je oblikovalo. Zbog toga je prosečan Užičanin temelj ovog festivala, a možda je on i junak našeg doba, jer je ostao da živi u svom gradu.

Sledeće godine biće četvrt veka festivala i kakva je njegova perspektiva?

Zoran Stamatović Pozorište je utočište savremenog čoveka

REČ DIREKTORA / SELEKTORA

festival smo osnivali pre 24 godine, nadajući se da će doći vreme kad će narodi, koji dele isti prostor i govore sličnim jezikom, moći da razgovaraju. Čini mi se da su pomaci na jednoj strani učinjeni i da su neograničeni, dok na drugoj strani još uvek vidim primitivizam koji se zove nacionalizam, verske i druge vrste isključivosti. Mi smo u potpunosti obavili svoju misiju, a ovu drugu nismo ni mogli. Možda smo bili idealisti i mislili da će pozorište promeniti svet. Ipak, pozorište, nije promenilo svet, ali je ulepšalo život – kaže za *Danas* Zoran Stamatović, direktor i koselektor Jugoslovenskog pozorišnog festivala *Bez prevoda* i direktor NP Užice.

Na festivalu se prikazuje, po izboru selektora, sedam najboljih predstava iz prošlogodišnje sezone u regionu, bez obzira na pozorišni žanr, poreklo pisca i autora.

Da li je bilo dovoljno predstava u prošlogodišnjoj sezoni da se izabere samo sedam najboljih za prikazivanje na festivalskoj sceni?

– Jeste i uvek je bilo dovoljno. Moramo da delimo sudbinu vremena u kome živimo. Posećivao sam festivale u razvijenijim zemljama i svuda su isti problemi. Njihovi putevi su i njima uski, i njihov dohodak je njima mali, jer osvajanjem sloboda, rastu i potrebe za drugim i većim slobodama. Užički festival se trudi da izabere najbolje predstave i presek reprezentativnih komada iz okolnih zemalja. Nekad nam je to uspevalo malo više, a nekad malo manje. U Crnoj Gori, čijih predstava, nažalost, ove godine prvi put nema u selekciji jer, zbog tehničkih karakteristika, ti komadi ne mogu da stanu na našu, ali i na druge scene, postoje četiri odlične predstave. U Bosni i

Hercegovini, koja je bila teatarski mrtva, postoje najmanje tri-četiri pozorišna centra koja odlično funkcionišu, o Zagrebu i Splitu, Srbiji i Beogradu ne treba govoriti.

Osim što nudi uvid u teatarska dešavanja u regionu, festival neguje i aktivistički stav i dragocen je komunikacijski kanal, kojim nam

Odbijamo princip „ja tebi – ti meni“

Oni koji su, preko noći, pokušali da nas prekopiraju, nisu uspeali da iz sebe izbace sebe, a to je onaj princip *ja tebi – ti meni*, koji je takođe vrsta primitivizma. Taj princip je smanjio naše mogućnosti da više gostujemo u Srbiji i susednim zemljama, zato što on vlada na većini festivala, ali ne i na užičkom i još nekoliko značajnih festivala.

se saopštava da su problemi u zemljama bivše Jugoslavije isti ili veoma slični?

– To će se videti i ove godine. Neograničena vlast, nemogućnost slobodnog izražavanja i osvajanja sloboda bez ucena i drugih

ograničenja, vladavina kapitala, sve su to problemi celog regiona. Zbog toga, pozorište je i utočište, mesto na kome je moguće govoriti o tome. Nemam iluziju da će to nešto promeniti, ali ćutanjem i prećutkivanjem snaga se ne akumulira, već slabi. Ukazivanjem na sve to sa scene i izvrgavanjem ruglu, sve te pojave brže će postati prošlost.

Da li je festival otvorio neke puteve užičkom pozorištu da gostuje i da se poredi sa drugim teatrima u regionu koji igraju na njegovoj sceni?

– Nije realno da razmenjujemo predstave sa ZKM Zagreb, *Narodnim pozorištem* iz Beograda, Zagreba ili Sarajeva. Užičko pozorište ima visok umetnički nivo, ali ne i tako visok nivo investiranja, kao u tim pozorišnim kućama. Novac koji je uloženi u predstavu koja gostuje na našem festivalu je identičan našem godišnjem budžetu. Međutim, saradujući sa tim pozorišnim kućama,

uspevali smo da dođemo do velikih regionalnih i evropskih pozorišnih udruženja, ali i da se usavršavaju naš umetnički direktor, glumci i drugi saradnici u zemljama regiona, jer je naš festival postao pozorišni brend.

Zbog čega je Ministarstvo kulture, umesto obećanja da će podržati festival sa mnogo više novca, ove godine izdvojilo svega 2,5 miliona dinara, što je najmanji iznos za 12 godina, dok je Grad Užice povećao svoje učešće na 4,5 miliona dinara?

– Voleo bih da to pitanje uputite Ministarstvu kulture. Možda država pokušava da izvrši čuvenu

– Borim se za to da ga mladi preuzmu i da odrede njegovu perspektivu. Neke promene sigurno se moraju desiti, jer se vreme menja. Na svakom koraku *niču* festivali koji prepisuju naš koncept. Onda se traži *vrhovno pokroviteljstvo*, a nema veze što nešto kvalitetno postoji skoro 25 godina na tromeđi tri države u kojima se govori sličnim jezikom, gde shvatamo da se razumemo, bez obzira na to što neko kaže da se ne razumemo, koristimo i latinicu i ćirilicu. Pokušavamo da rešavamo probleme i ne moramo ništa da zaboravljamo, ali neke stvari možemo da prevaziđemo i da pokušamo da živimo bolje, lepše i pametnije. Mislim da će mladi ljudi uspeti u toj nameri i treba slušati *diktat* mladosti, jer je to, u suštini, diktat pameti, novih tehnologija i novog vremena, uz potrebu da se ne zaboravi ono tradicionalno – odakle ste krenuli, ali i to gde nameravate da stignete. ▲